Skråordning för skräddarna i Stockholm 1501

B 607

Digitaliserad år 2017

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Skråordning för skräddarna i Stockholm 1501

B 607

Digitaliserad år 2017

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Öfverlemnad till Kongl. Bibliotheket
från f.d. Skrädderi Embetet enligt
beslut 17 Februari 1858.

B. 607.

Se. "Skrå Ordningar" 1856

B 607

Skreddare Skrää

Gu i stock Stockholm

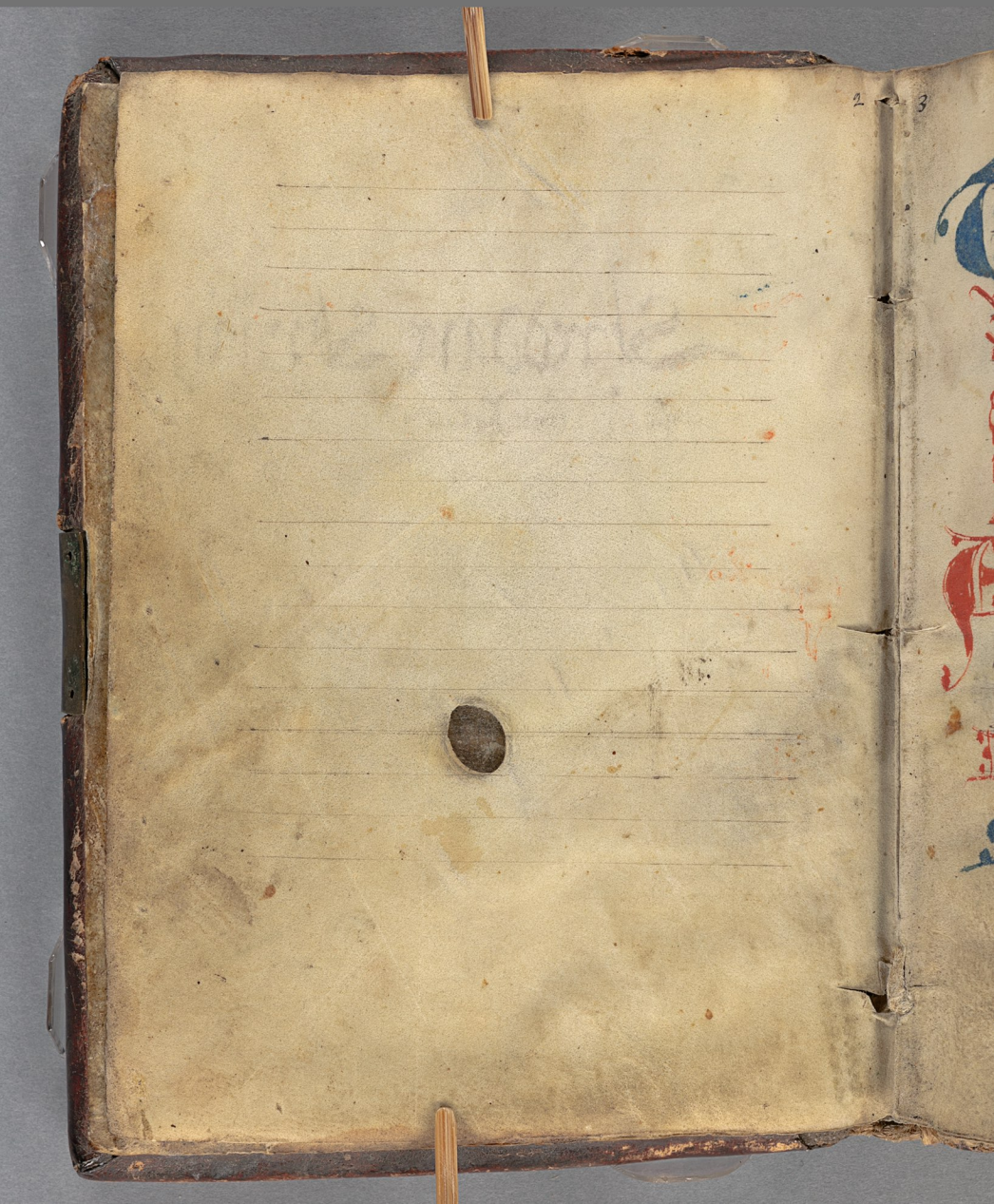

Ettha ær tafflan till thymna
effther sthressina sthraa so
Borgamestarinna ok radin Sthred
dara ok offuersthera Compani
stiffnir ok fornyat hafina thoz
till rættisse hodom hrodzom til
hwgnatt ock andom til ræssell
ock nesset sforsta detteckel Nr

Th baden Embeten Echradd
dara ock offuersthærna
sculo til hopa sæssa thom een
Oldezman om sancta walbur
gu tijd epter passan ij

Hwilken man sin egin uæ
rd warda j sama aramn iij

Manga wyfuu ellez man

thom synno en man schal embetz
wadh mya brode iiij esseia
ren schal till sozen hassna artic
sit egthit oforborgat wadhe
schreddare ok offuerskainze v
Mgen delige lonlige nagra the
tingh mz nosrom mykommnoz
i ambetz vtim hantz vreckes
foz ain ham mz brodrom stadh
festas i Compauij vj
Item schal offuskainze hassna
fore saxar mz all thn redzskipe the
till hore articell vij
Oster kost schal wara sam
marsk riede penga i byssan
mz ena mysk hazuska pen

Sa ath thy a̅ sex mirk til hapa
steu vngc brodrem viij
Sin mester sthordh skaza vil
Ew hwat som mester ix
skordh sthal waza mz sthad
dazom x
Ganga saat maath vngc bro
drre sthal sick vppa reda til
sin swida kost eller sthordu
steu tha vngc xj kosth
brodrem stal begynna at ska
sthaza hoc nez hwm sittha
sthal i hans sthordh xij
Ew naz han siwa sthuzith
hafwer tha sthulu thwa aff
brodrenes thz til thom a̅na

Offuer sker mester skódh xiij
sthall wara atta alna skedhe leyst
Gethen sum oldherman̄e xiiij
bykoder sin̄ mesthes kost góre
sidhan hem haffuer sin̄ skrydh
skorit ok bethet xv
Vm illesskemmen forsumer nagra
embets broder tilsägia xvj
Om nagra skreddar aff land
kombr ok esskor embetet hä
i studen m̄ sin kostnat xvij
Item hwad nya broderen skal
vplegghie bródro til gode esst
gans tilskallan vppa hwm̄ be
Hore hwar skenl xviij ghär
thz̄ Compañ ok bróderskap

a⁹. vptakett ofr vppa smat dach tz
thenis scnuquendly sthal wara
Om brystiara wehmyngh xix
mz oldermanmenom 1 tz dartt
Om Yekinstap som older xx
manmen mz sina brystiara cpa
Om thenr sick for xxj sthal
swmer⁹ aff stempina xxij
Om thens brot som aff by foe
mote then tijd Compianys dryck
Item naz som xxiij tilsenne
1'eth Compianys sthal holdas xx
Om thens brot sit noll ey iiij
sletaler⁹ 1 dpen dyrckio slandly
Om hwelwdh tha xxv broden
sklocka 1 yuges ell⁹ swidly klappas

xxvj

Om mynnesbegenni som hemom
fiur ock ecke mz bystaar xxvij
Jm then som all stvillet a golff
eller bordh xxviij
Om then som sossier y mye
Item am then som later leedha
Jaff stillit aff odls vegna xxix
Om then som vpstaster vidh
bardith i Compagnt xxx
Jm brödhznes senyssna som
sallas dagsetha xxxi
Om thenn brot som mysserm
nagsvm synam endiets gzo
dey mz Vnampn sthalff ec
Jm then i brödzsthaint som
xxxij vepper aller i gen sallar eller

en aff thalet zaak xxxvij

Om thes brot som bewyez
embetz taal thet the lónlige haff
na om thera embetz bróder tha
the fore dóren wtinsta ám om
thera var tik godh ock thera
tik ondh ꝛc xxxviij

Om hans brot som bruchar
embetet mote indzsins ok embe
tens ozlaff ock myrne / staden
elld pa badha malmumana xxxv

Nv om aldermannen vtlendes
ferdas vyl sin ikka elld ázende elli
ock bysittiarana samaledes xxxvj

Item nar som rettha stempar
ázyka hollandes om hnat tidh

om daret xxxvij
Om hæs brot som cy ſſeenc
ſia wil tha ha[n] til ſagt wazd'
Om haardrach ellez ſtiſt ok
andra ſaa dana xxxviij
Om [a]ff thens Zaack xxxix
ſom [a]ndrom dryffner aff
ſit ſäte mz tweſſk ordh xl
Gen ſom plaſſ gör i ſtepa
ellz uppenbara dyſtem xlj
Item om ſthadeliſk vapn in
beriz i Compant aff enke
bzödrom xlij
In nagez matz geſt gör
Item hnaz xliij omack
broder betale ſkeelige ſit

ɡeſta ſthot ſma dryckeen vte
Om then ſom xlvij a2
ey vil ɡeedh ɡor thſa han keſther
Om thens xlviij uxder
brut ſom til dyrſſmes at ɡiff
na oldermanne ond oedh xlv
Om hans brut ſom ſue ept
oldermanne heem ɡanɡe
oſe kombs a bred vppa l
Item then ſom ɡiffi nager embts
ſyſter oekenapn elle vnapn xlvij
Om then ſom nr naſtpom dob
llar offner thra ppa xlvnj
Om then ſom thager nagſt deeſ
til ſik ſe ſtan landz ſtdaine
jn vij ſtuden komen a2 xlix

Alle som nager
embetz broder aff ſtredkea
ellē offuerſtenra nagun dug
tilſetter tha ær ha plictoger
tz forſt ſtrunogt ſtora older ame
Item om mz vitnom
nagun vtan ſcompant ſomo
ſtempno ellē vtā ſtempna or
ſlagada pa naſem i embetet
om nagut ham forſkont ær
Augen embetz broder
til dyrffnes mēa gremngſt eller
arbeyte til ſieſt thuſta an ſun
veda gore ſunē tim tidh thee
vmeng ære
Om tz arbeyde ſom brent ær

i persan mz sedd[ar]es forsimelse
ni nagher talar til nagsin
emb[et]z broder om gield[h]
Om nagher leger hws vnder an
dram synom emb[et]z broder

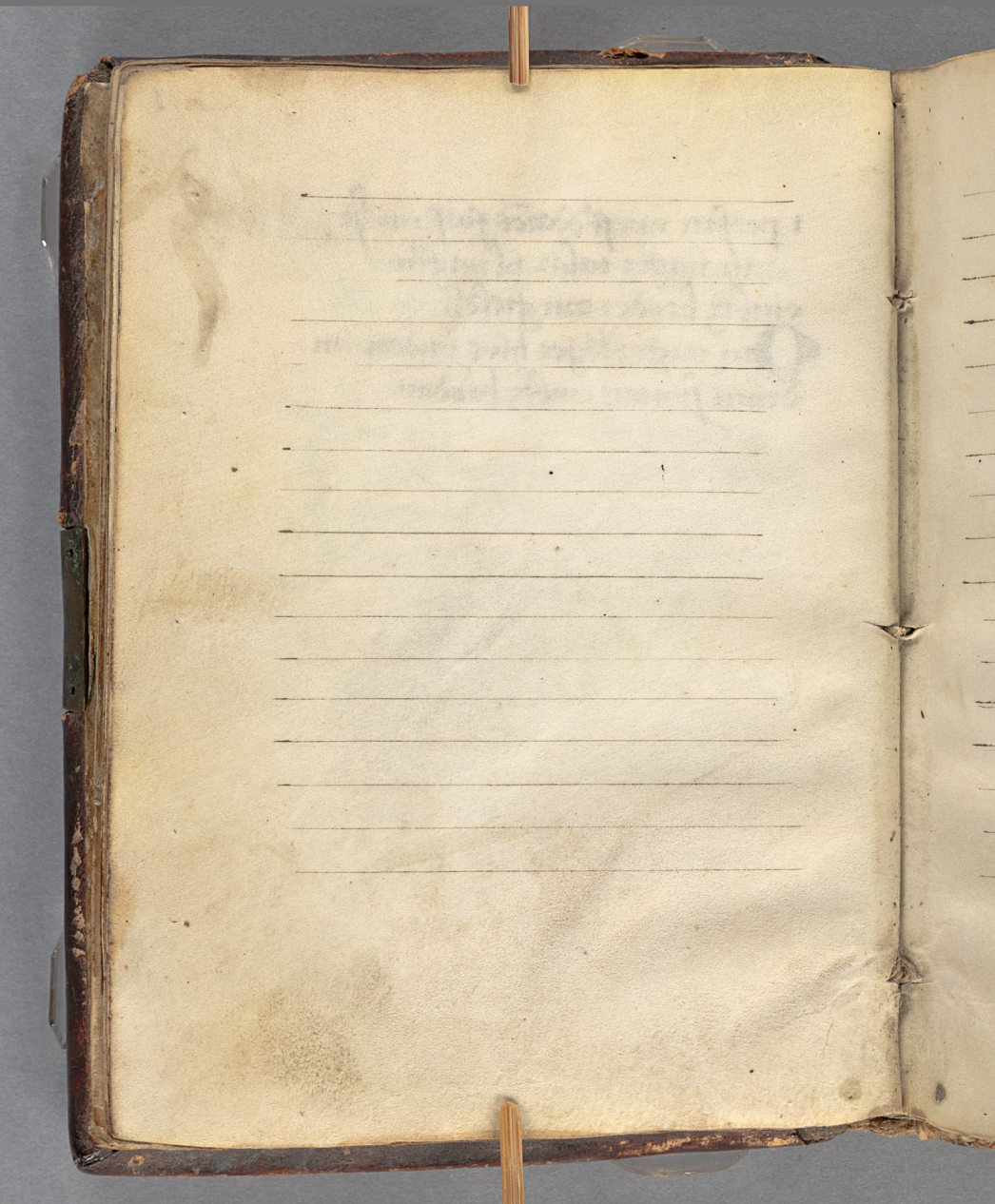

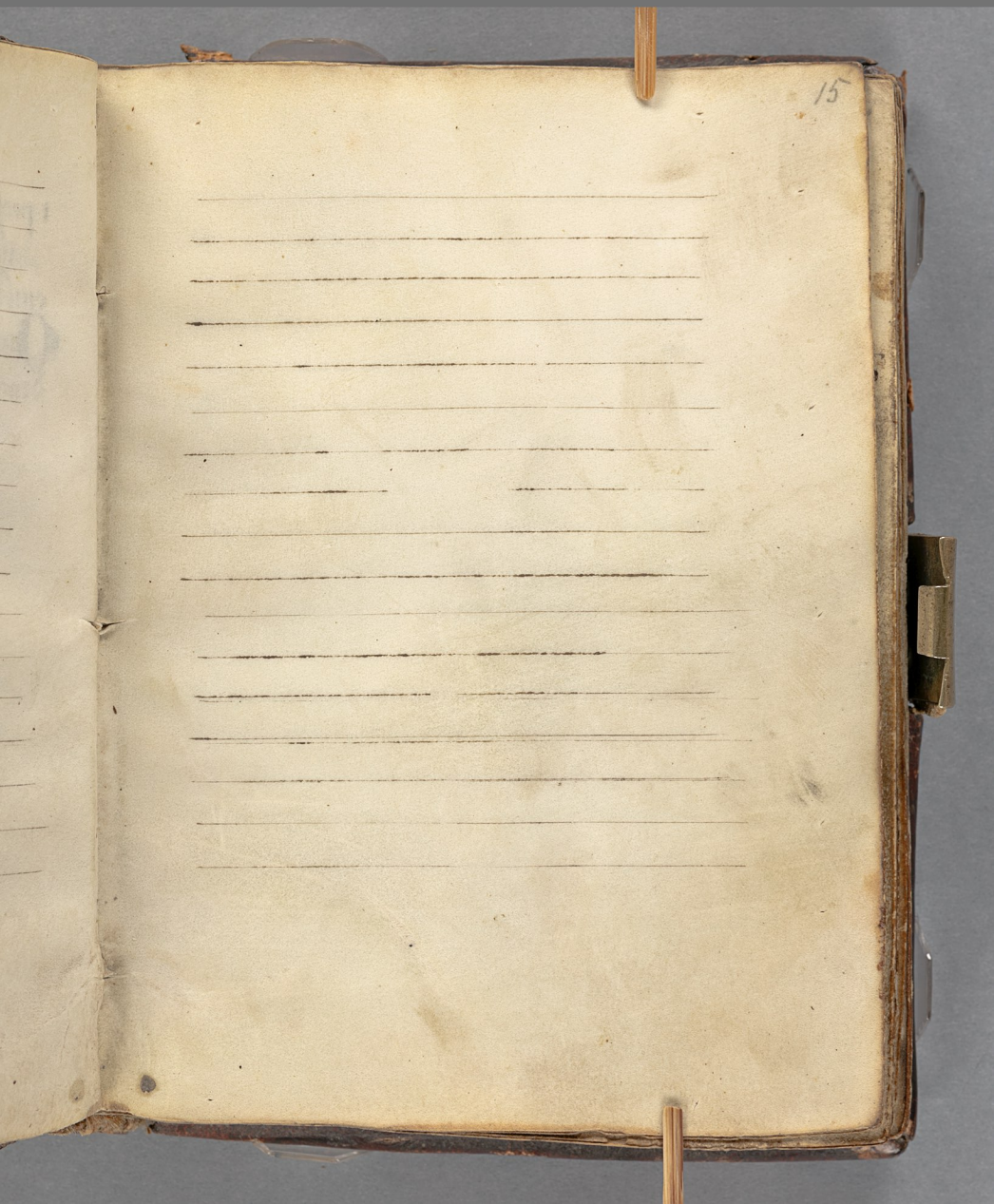
15

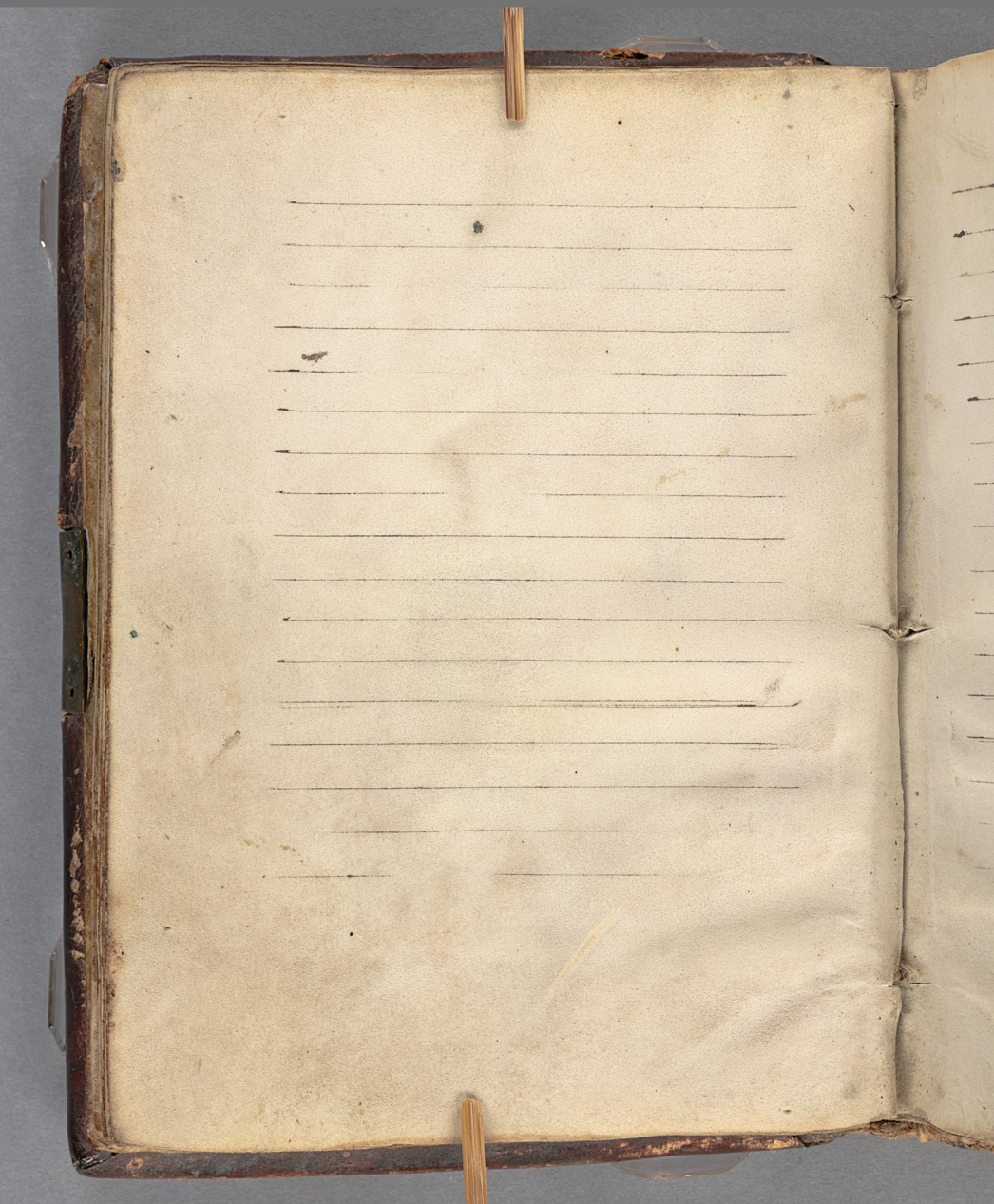

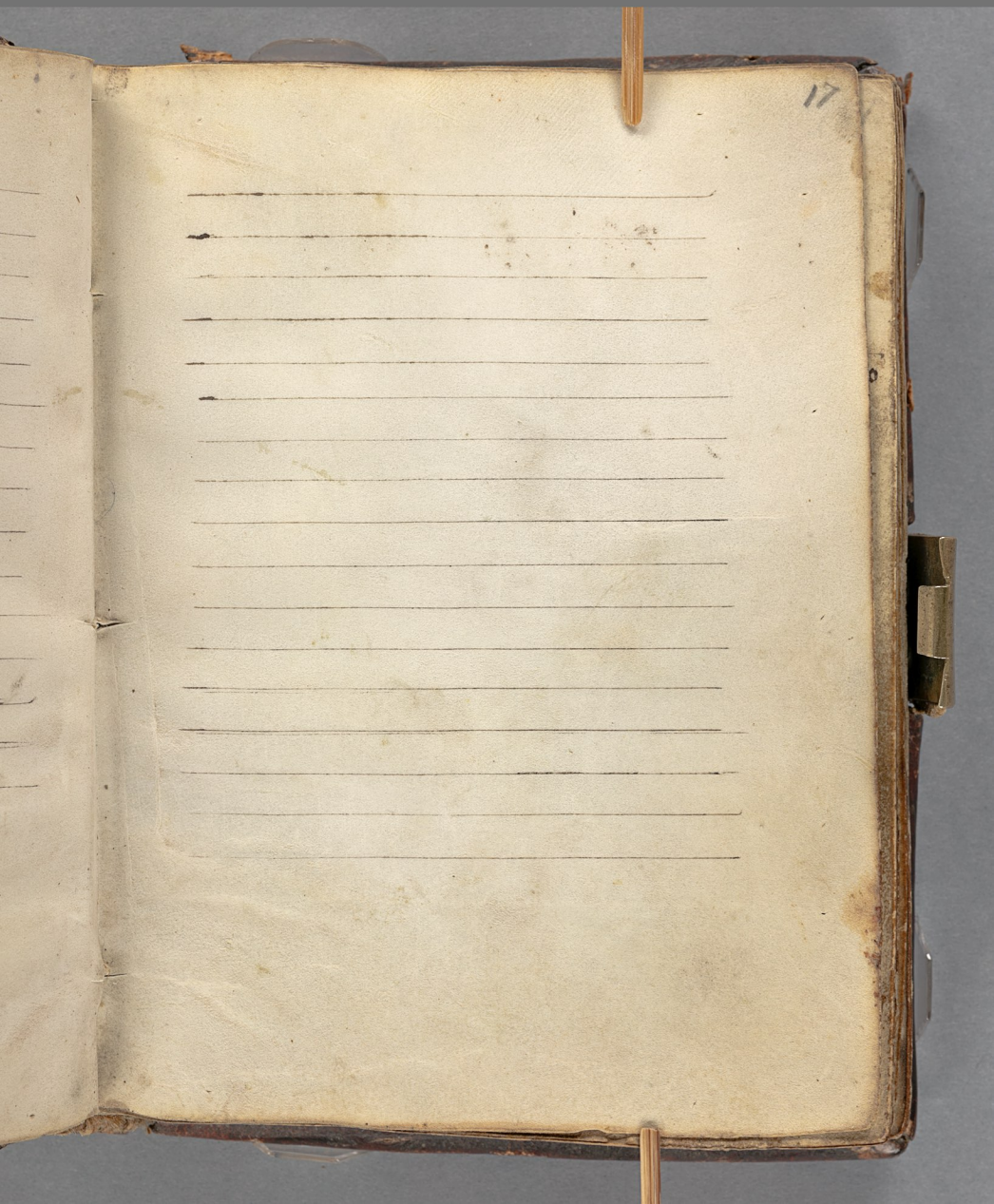
17

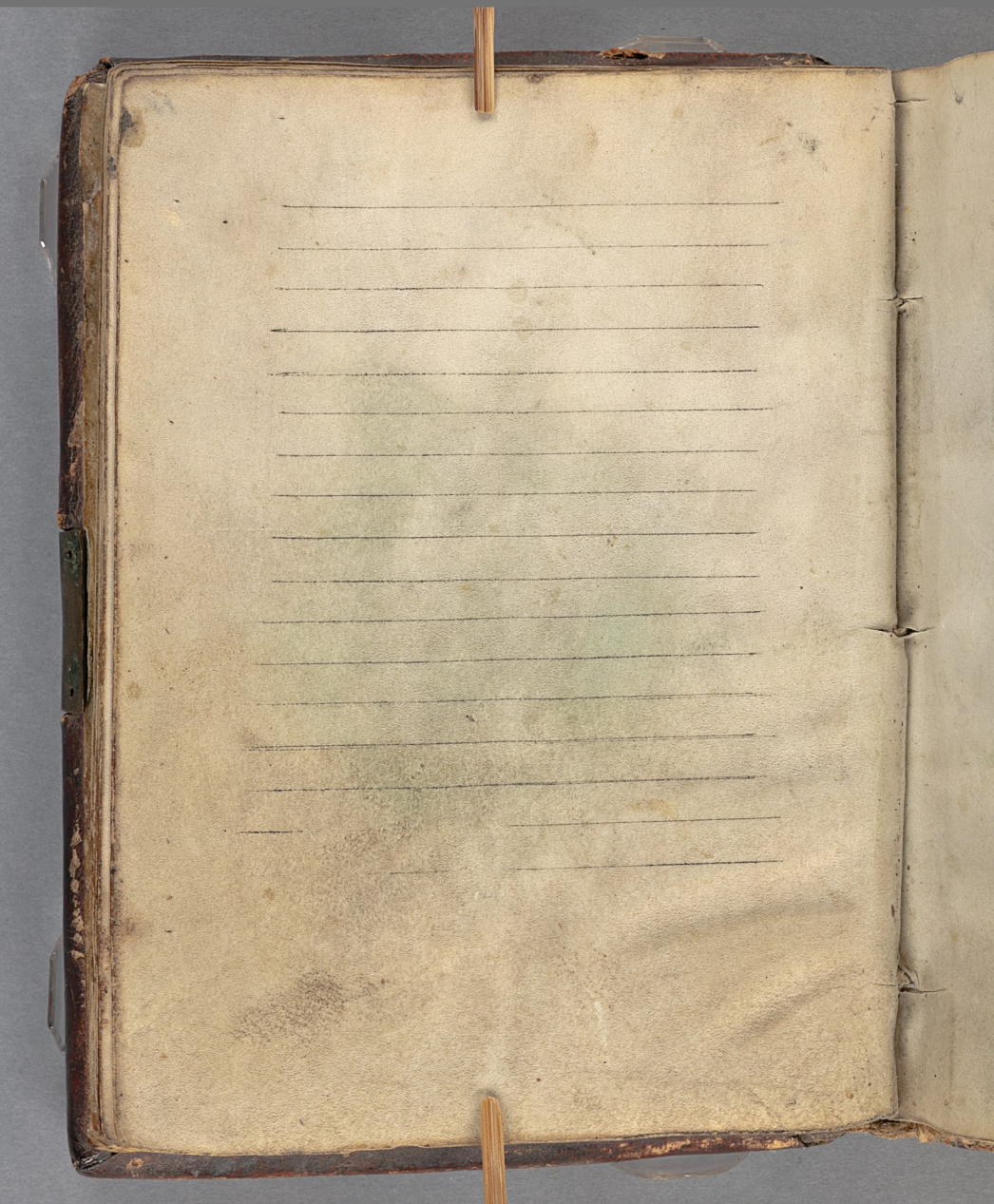

In Nomine domini nostri
Jhesu christi Amen
Tundh alssmechast hafsner
sthapat alla retshusin vppatz
ar hanom schal tess heller loss
aza ok tack skee nz sin verdh
ge moder Jomfru Maria med
allom gudz helgonom Ock pa
thz ar gudz tienst scal for
nemus ock forokyas hafsna nw
Borgmnestazana ok tuadr
I Stocholm Reuuecet ok for
wat Ochredenzana ock off
werskenzana Saundeckely
gha ena skraa ok lagbock til
hopa Effter the thom til ho

Soli Deo
gola
Gloria

pa brundt haffua aff baden
emboten medh thera messor
gudz tiensth ock sollers then
na rethbock allom daarom o
smyllom ock osmakom till nepst
ock kessel j sama compmij
Ock wysom smakom ok smi
ellom mannom til lyogthswa
sam bestandelsse ok storkelse
j formepda compani samqnd
Hwilken sthraa som i sick
haffuer swa mangh pmcta
ok articla som nw haar effter
sollande aare Dom forsthe
artickel swa aar ock vthlider
som haar nw stiar begynnes

Buxstorio

nopo missa

·1·

Ffeste artickel ffeest
aä thz dr the arti
baden Embe cubus
ten Schreddara
ock offuesfazara
schalu kesa een
oldezman til ho
pa thulken som
sittia schal i thet tilstomanda
dazet foze mene Compamst
ock hulken aff thom som
kesthz warde ock vil ey sitth
tia thz dazit foze thom bote
Embetz eth pundh wax ok
sittia all foz thz stram then
thyndh dazet offuer ock ffva

· il ·

Swar ret i siu stad epti skriun
vtindelse bilodes hamtz Annat
siu vil han an icke vidztrygta
Bote tha som for/ Eor han
thz thridie siu bote eth pund
var of bredes hamey optta
re meer thz embetz vtom
han lagta forfall fore hend
hade thz ware at han silv
ber ware ellr hade sickr loff
mit vtlendes siu pelagius
fedh/ Hauskit han tha stiur
stal Appenbare fore embetz Annat
Nilsen man siu egen ma
vil warda i stpeddera of
offerskeriua Compani tha

·ij·

schal han belvijs hafftia först
hwar han födder är Ulz sith
Ecsta Brecess / Är han ogiff
thz ok hafftner sselige bresf
ock belvijsningh sen hanom
tilbör Thiene först ath myn
sta / stryden eth aar Swa at
man ma sköda ock hans arbeyt
ytan mz swa skeel ath han
hia ok första tienth hafftner
före samma ämbete tzjdis
Item nar han saa i eth hafftner
/ stryden ock embetet tienth
hafftner Tha magh han sin
betz äfskie threm synno / sma
tolff wekor ok thsa han thz

25

A

Nya esset ock begriset hassu
Tha ma bróderskapit hanom
ey wegras ell2 synias vtan the
kuue annez zäck nz hanom
hassue at han ey bróderskap
werder ar Hillzit som alth
schall asschalas för a'n han
kompauijs bródzrastkapp an
namez Ock schal olderman ey
bródrom aath siórie lónligha
jmiä therras lúchta dóra húaz
een för sick om noger broder
nz hans nagut wiste a'n thz
a'an til hórde Vppa thet ath
ey tretta ell2 skyss ther'a melle
thz affter skoma kan Ock hmil

Iff an olderman sick haeveth
sinā forsumer m̄ sina
bystiara / þote olderma^en
vj marck wax ofr hiar by
stiara three marck wax wa
nadhe / thy ath tz a^r vnedh
nath a^rende fore kyff stul
som forvort a^r
Remedies tha han saa sam
tycter / tha sthal olderma^en
hano fore legge ath ha sthal
haffna tilvegn marcket ofor
borgat thr hans egit a^r thr
han kan holle borgeresthap^t
ock brödersthap^t vppe medr
Ock thr fore sthal han sitta

tha bródra til borgan fore
sick At han sthal standa fo
mis lydna ock gora reth fo
sick efftes sthaan Sempte
tem tha ham sua mz bródra
sthapit forlichtes a ock alth
effnertalat som nw forsthmt
a Ock komber sidan nagh
aff brodersthapit ock kaster
androm sinom broder fore na
ger the arende som han hav
mue doft mz sick ock ville
the ey fór appenbare then
gór bote i compaunt eth pa
bar vtan alla nade Stat
sins reth offorsmet ock thm

4

som sina dana ärende vordhr
fore kastat vntleda sick som
ham allaledes tillbör esstther
sthaan Statzsins rèth ther
vtman eforsinnat sette
Item schal offnerskera hassna
eforborgat sina saxar medh
tehn rèdzsthapp ther til hore
Item nar som alt thz sina gior
ek fulkompnat är tha stall
oldermanne thn nya broder
vndersisa lppa men kompn
regna at hano bör stiax veth
gisine sam marck pede penga
1 bössan ek ena mörk harms
tra penga hyssner han thöm

ey skwa stwar rede Sedda sättie
fore sigh thña ass bródraner
til borgen sman en forwissade
veh at koma eller ock fullan
paut i staden for pen Och
the offuer skal han sige ytter
mera mesth kost göra vth
tem nar han sin mester skyrd
skäza vil Bör oldermanne
ha ny ass skörja nar han thet
best bekoma kan ok vppa
hwar tidh han vil sich the
vppa redha nz thet sony han
ther til hassna skal vtgia
schrädda mester skördh
skal wara een qhynna

kapa thz en dandeqinnes
Dreth ä'z / een qwynna fiier
till / een presta hetta meder
een tymp / ock ich par hoser
mz forfote Hiande or ef
tem Nar som nager broder
aff sthräddara ämbetz sona
sexdh sthäza wil Tha sthal
teth til forende kringe ol
dermanne mj ok hans bysittare
ok sama vrja broder rede sik
vppa thna skynnkar saa magh
fnat grytastreck skatewatz
kööt ock streck som tilhöne
lighir ä'z / ok stal han lattha
gulsoma i oldermansens hws

ena thsima got doll til brodra
behoff sony sama sorma dra
Hem mar nager broder aff
shreddarom sin mester sthordh
sthara sthal Tha sthal thr shee
1 oldermansins hrisse 1 thra aff
dadzsins nerhvarau my allom
broddrom / dr hmilsten broder
sick thr vtsinnan forsinner ok
ey sromber hasfue forgiort jem
betz thre mark Wax ony ham
bindh fangit hasfuer / dr for
a'n nygra broderen lechynner
til ath skara Tha skal fiam
legsie doy dre plengsi til ath
hempta dryck til the gode men

6

33

aff Jadit tyth frompne a'z'a
ock bródzauez Gunnia handa
thom sielff tesfiis at driefta
medan saima brodez siy mest
sfródh sfa'r tolffte
Jauermeez nar vngta brodey
sthal begynna at sfier'a tha
sthal oldesmanne thya aff bró
dom tilnempna so skole neez
sittia ock aasee hinse han siny
mester sfródh fozan beyder
forsfynne gode mentz aff Jadit
nerware tolffte artickel
Item nho slar saa sfuzit a'z
tha sthuli the twa brodez
tlis til thom annane tha hu

thy aff gange a̅r / Ok stal elder aue
then vugn broder wtnisa forde
ren swa lenge the vj elk fyre
broder tz vantzake om the sta
lige a̅r mz finit alle retfer
delige skrivit sony tillbor affrids
hon ey stelige / nager stycke
bote fere tz forsta ena halff
mysk / fore dimat / ek thrivde
teslikes / frids the flere gaffnj
sama sterda kost forgiord om
cruz / ek gange sida fr amde
lik til lezaar / vtan for me gode
me / a̅mbet vele mysenisa a
sick affid ham / mz the gode mek
leff aff / dit vele ham thet

7

35

forsate / Ock nar son saadana
skrodh skeer / sthal olderma^n
Gassna thwem assradit thr
offuer / fore tygh ock pitue sail /
huat tha fiort varder thea
melley / forsinu olderma^ny
thz nz sina bysitiara / at the
assradit ey bud fingez tha
bote olderma^n ok mursepey
af huar bysitiara thwa ore
Oesthe skrodh nz kus ony
offuerskreiarom sthal offuer
dara attha atna kyrkeskrad
krunupit skade af thom
sthal thu vugta modezey
offuerskrad / ij ore stunder

Hor han thr icke alt retferde
liga jmaan forsetthe tijdh tie
ne tha pa mytth som for vta
han nade nylvta kan
tem naar som nager ny bro
der i embets somen ea vaa
sick stredde elr offuerstrer
tha sthal Companiys ared
broder vare alt segie alt com
paniyt til naar oldermane
han thr om til segther till
tess en anna ny broder jn ko
men aar i sama bróderstapp
Vil nager broder thr vtmaa
tsteas ef vil then tiemisth
bródrom ey gora bóte han

8

Borgens man ena timo bötl
te forsitin of gillistavene xv
nagan aff bröderne bötе en
artok foe hwar tiu ofsthen
som bind fac of ey stomber
bötе ena murwaxe vtanede
Ar som oldmaen nya bra xvj
dere til stighande wrzder om sin
mester kost tha stal broder rede
boe vera han at göra pa thsen
dach han fore lagh vorder sa
andra bröder foe han stort haff
Göras ey saa swae borgens me
bötе ena Marck wax xvjj sas
Vilsen sthreddere aff land
stomber i staden of vil emb

bets begara. Tha sthal han
swa dana bewisz haffna
som forbort ar / Tesschikes bff
ek sthel hewar han sin laza tha
vtgiffnit haffner / i sthutt stap
stadh tz helst waz / tem za
tliz samneliga sinnas ar for ne
laza thinna ey vthgiffnen ar
Tha ar han plichtoger henne
forst wtgiffna ellz oek vi ore
penigta for hene / ock sidhan
forfolige sterana efftez som
forsthriffnet stander i forbode
tolff weken. xvij
tem naz nagher god man ar
sinna kompan begerende / ek

oldermannen later Compans
bröder til sighia Tha ær thn
so ämbets begära thuart sine
vplegghia bröderm til ohsyn
arthoger xxiij

hetta sama Compan ær vp
thagit gudh til loff ok ära ok
Sancto michaele archangelo,
Dek a sama dach bor samaem
bets bröder sama vare Dk old
man skesa som thz darit stall
embeter forestande ek himak
fore hafna xxiij

anna tidh sthal oldermä
een aff bröderne til sick nepa
som bysitiara vara sthal mz

xxij

xix

xx

ham so senast walder var til by
stiara hmilka mz oldermanem
sittia sthulo fore bródrasthapit
offuer thet hamit xxj

Item thn olderman som i thet
hamit sitet hafuer nied sina
bystiara sthal forst reken ap
fore fore thom huat the i thz
hamit vpbmit ok vtgifuit
hafue daa at alla bróder
hora ock lysydh gifua hnadh
bródrene tilsoren kompne ano
i thcis sittiende xxij

Hlken broder som sick fer
sumer aff sama stemma oc
mukelsmesso ock walbuigtha

messa tydh tha hogsta step
na ar ~~effter fullet hellir~~
ar. Pote i embetz fam mik
var vtan nade vtan han
saa dana forfall hade ath
han silfker lage ell icke i
bynom ware
are tz zache at noger co
rams broder aff
thn tydh fullee
ok forsmade sina broder tha ar
gan plich
erh halfft pund war Dratz
reth
loff hafftner aff allom brodin
ok sagna thom sine forfak

xxiij

ærende Dsk giffue tha ey yt
mer vdaa sitt ælskot hyelp
ins som han hade sielffuez
ppenligte hema vaart Sand
hem ecke saa lasst leggie yt
skottit mz vaare stadgms
leth ey aff skortit

Reth gilles dryet j sal va
vppa Sancte mickels dach
alle Dock pa Simonssen so
eller effter Sanmickels ock
om Vallbrigemesse. Dsk
stray j the dagena effter dske
effuerstanden a3 forhall oll
reckues ok bethaling after thy
dryckset ock fortaet a3

Hwilken broder sy sic oss be-
thalez forlay brødra arstyll-
nat ær bete thon sic fore
vti vredsana byssa fore tisto
sina for thy tisin visse hnadh
the til hordhe XXVI XXVI
tem nar so gilles dryck driekes
ef oldermanne synger eller
klapper til lyndz Tha bør alle
lyndsame vare hwilke tsier-
olywdh gør bote tsin tydhen
ena marck vax XXVII XXVIII
Hwilken broder som nytnesle
ger faar ef oldermanen bed
gan vrsta gør han tj ecke
mz storsta stall bete fra pen

fore anrat skall 1 art oc
thridia skall ena marck
xxviij Vax vtan nade xxviij
Wilken broder som doll
spiller meer an han kan hó
lie vnder sina hender / bote
ena marck vax xxviij
xxix Vm nager broder sessker
then stundh offn saa
nygne kaar bedh oc stenckte
bote en artoch xxix
xxx Vm nager broder sick dette
vpa skall saa at man matte
sedha hano aff gillehuse / hó
ena marck vax xxx
xxxi Item dricker ock nager saa at

12

45

ham vpstaster vijdh berdith
bote sex ere penninga vta
nade Boer ham thz vthe
i garden elh2 ya ghetuna
bote thwa mink wax xxxij xxxij
Alr vetter gilles drick dr
tha sthal huan broder ant
vorde sthassaron elh2 gilis
swenin sin dagge til tessta
heem gaar vijd ena marck
wax vtan nade xxxij xxxiij
Vilken broder som skallar
nagrom sinom broder i embt
skalk horansson sk-thiasin
Hundshalbieson i appenbare
gille Gan bote i embtz dey

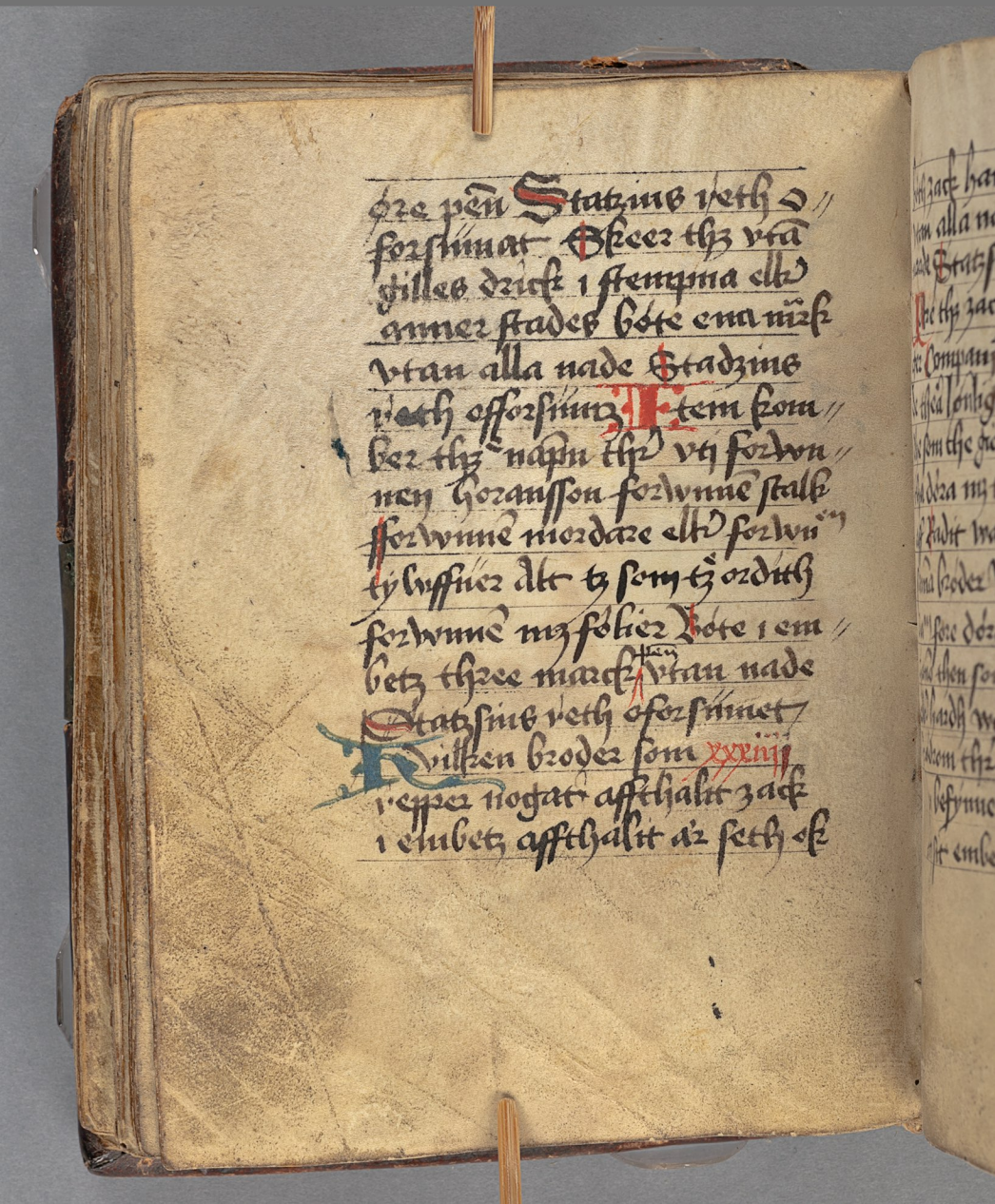

13

47

bëth zacke han bote i emb[illegible]
vtan alla nade thr þhaxvtq
naade Bratzsins i t ofozsin
dre thz zarshe at na xxxiiij xxxv
ger Compaus broder ber apa
de thea lonliga tingth ock dre
dhe sem the giorde þma luch
tha dora mz the goda mer
aff Judit waze ek en aff
sama broder Vnderrisadhe
ha[illegible] fore dören stode sadhe
gand then sony ha[illegible] godh
elld hardh waz hrisser aff
brödrom thd mz skeliger
sam befynnes haffne forb[illegible]
tith sit embete i thz broder

lonelinge friend
at fozez

sehaptt vtan han uyitther-
serdelig brödzana nadhe ock
teckes brödzana hau tz fozla
ta tha bete i embetet thu
pund way vtan nade ok bliff
we stadzins reth thz vij ofoz
sinnet thy ass tolk ozdbaza
matte mysit out ok thvedzet
ass sona xxxvj

Hvilken man sinn wardher sheli
ge vydstaken uz vtnom som
tzuskoa embeteth mothe rad
sens ok kompanigs unne eller
koff haz i staden eller pa bada
mahuana tha sthal hans gez
tyugske thagtag uz stadztena

14

49

rom ock till retta sathias heym
til een godh man mz stadzsins
semmencra vithu ock for an
gan thu genwrugh i gen gan
ger bote rembetet ena mock
penninga vtan nadhe ock
saa aptha han thez medr
hunes gan bote saa rembe
tz thz till hanom sedes vndh
Statzsins reth aldelis efterstz
vtan han fortinger sigh mock
imbetz helgom hanom eller
halfftiom Statzsins reth lyta
godh efterstinz

Item om eldermannen vtlend
sin pelagrime reso alk ande

aldermanz
sins

om thenna
gan mz rezb
tet bestad
sins

stades sin rigude ferdhe vil tha
stul han thz kiungore gore Com
pauns bródrom i theis stempna
tha the samā dre / Dek hassne
tha oldermannē mastl at settia
en anna brodr i sin stad i bró
drana nerswaran Bór han tz
ey saa bródrom wittzlicht Bóte
ena mazek pēnga Dama lach
vazi om byssticana on the velen
des ferdas vele vndh bóte ena
halffna mazek pēnga / dar
ek gillsnen aff staden sin dre
de settie aller bidie en amor
i sin studh ek gore thz oldermā
nen kinocht alle byssticarana

15

om nagat knũc behoff göres at
til sägia dnbetet mädin hau
borta wnre ssorsnmer hau thz
haffue forbrotit thwa öra vtä
Dw tha rettha xxxviij nadhe
stempnar holles sthole om walb
gamessa ock mickels messau hul
ten dnbetz broder sick tha forsn
mer aff stempnä böte ena hal
wa mark pen vtä nade ok and
setta stempnar om dazit tha bnd
ender böte ena marck war xxxs
tem naz som retter gillis dzyck
sollis ok brödza til hopa stemp
äzo hulsten som older manmen
bnder vpsta at stenckia ok göz

thz cy Bóte enhalffmarcke pe
Hvilken broder androm xxxix
ſmom broder i haar dragher
elle ſlaar puſt i aprubare di-pe
cio Bóte i enbetet ena marck
penuga vtan nade ſtadzſins
i'eth eſſorſimet
Item gór eck nager broder andin
ſmom broder forti'eth ſaa at ha
vndan i-ymer ſit ſate eeu tydh
eck anna Bóte fore forſta ſate
twa óra ffore amult halffma
marck fore thridia i-wm ena
marck vtan alla nadhe om thz
tw tyde til a'ro ſtadzſinge i'et
eſſorſimet

16

Hvelken broder som platzeliij
gior i stempno eller i appenbara
dryckio ock aff aldelis Daindeli
gen eck brödrasthapit oly dogh
ssore forsta sundöte ena halffua
marck ssore andra sin ena hela
mörck ssore thridia sin thre mörk
vtan nade spetatz sins retth sin
vth jmman ofatsiuiet Ock ha
thz ock apthamica tha böthe
thre marck lmarz sine til tess
han myrikez mz stroden ofor
Engen xliij simmadan
rubet broder i santa sompia
m tilorressics at bata nagh
schadligen wagn inz siek

i sterryne elle aymbaza dzyc
sio Hulsken ther mz besinne
vorder mz dirnom haffni vá
i'ian forghart statzsing viet ofor
sinat of vazi cy kompaunt syda
veder vtan hã nader nyborter aff
brádersthapit allers sthille han
giore nyan sngangh ꝛc xliij
xlv Hulsken sonu gester budit han
gaz gestin omach svare vedthin
of bore sine gestin apter thy at
sa'rthen a'zo xliij
Item the bodder geste binda vare
fortencate at binde the gester
sinu sea'ligte aire of betale swaz
for sin gest i sanna dzyck vjeth

17

Both twa pènigh for een pennigk xlviij
Hamelis then som til gredenū
valder vorder ok vil ey gredh göre
ok vaxdu bródrom tienstachtogh
so godhe mesöe ha[n] giort hafua
kleda stingme mz höghende om
benckeianer. Helises mz löff ok
gress ok halm tha tess tider ar
hnar sick the vtmman forsumi
böte i Compauit ena timno ol
om ham thz göra mz tryssko ar thz
retta forsummelse elle aff forsaall
böte tha ena nūr wax xlvj
tem ingen broder til dryffues
at griffue oldermannenom ond
erdh i apnbara dryckiu hwilke

55

thz ghir. Nóte i Compaunt ena
mæch þen vtam nadhe æn
hwadh then ena pa thom
andra skada kan tha tha
thala huar audrom til med
rettha i stempnan for thyal
owilia ock audh ædh æd af
lagde i stompnunis rettu gill
dryctio vndh loth brödra mel
lan three mærk wax vtæ nade
xlix Nv naar som alder alder
mannen aff sith sitte ock sk
enkt æ sidsta mynnes skaar
ock alderzmannæ haffuer hcom
loff giffuit huilken brodes
tha esthr sitter skra at slagta

18

maall kan offner ha[n] koma
aff gerdamannom hãs brint
a'r en march wax / Dek sidan
bote som zaken sik kaffna sa
Statzsins r'eth oforsinneth

Hwilken broder mus xlviij
sirmer sin embetz kystin mz
noger vnampn hora ok sina dana
vnampn zc̃ Bote i embetz eth
punth wax dinnat sin om han
thz gor ok swa mykit Eor ha
tz tridhia r'esa hene oforrienta
Bote threm sinnom swa mykit
studzins r'eth oforsinnet xl ve

Hwilken broder som dobblar
mz naster'om offner thra sina

l

om noger
kaler sin
embetz sötte
hora eller
ant annan

G

om dobbel

penga bote i embetz vi ore
vtan vade stadzins i eth afor
Cij Hwilken broder scriuth
som taghr nagan drength till
lazdar som tienth haffuer and
stheddara an thn i ambetz az
thn drengh scal ingen broder
til sick taghra vtan sama dingt
vil holda sombpans lydna ot
gora i eth faxe sick som andra
dughia giort haffua
Ciij Item hwilken broder i sered
dara eller offuerstheara em
bete nagan drength tugher elle
til sattes til lazdar atha az hos
bonden plichtoger at giffua

19

59

Fore drengen ena thymno doll oc
dngen tiene fmom hosbonde
then aff Dek naar nager bro
der vill nagar swa dana dngth
har efter til fethia tha hafsue
thr til oldermansens loff medh
twa bródra nathwara dk haff
we thaa weldh sama dngh haff
na till forsichnugk i dnig da
gha fram then dagh ha older
mannen tilsagth haffuer Thr
Ran sidan stedie dngen gere tz
oldermanz kmocht dk gore
sidan reth fore hanm kembetett
som forstkriffnat staar Liij
tem om nagher komber aff sin

den vtan sama kompani aze ese
hassner klagumaal fore oldezma
nen ose hams bysitiara at hanoz
az nagtat forsteritt mea ain veth
aff skiordh boz at vara thea
schall thz engelmnda rantzakes
vtan thwa aff radit azo ther
affner sfindz meira borta ain vith
boz bete i embetz eth pundh
wax ask vare ey man tess bater
Ingalimda stridzsmis forsimmet
Ock frille hans sin skada vpp
sam myst hassier ellen griffne
ham sit i gen siva got i gwaz
pred sem ham ha'm fangit hade
tha ham thet tyth baar stad'ase

Augen broder thaga mez iiij ß
gerungfe til ficke a'n han tröfter
redha göre juman then tijdh
the baden fyna meffan fam
tyctsiende worde wyder both eua
halffua müfk pen i kompanijr
om thy clagat warder fore older
mame fock fthal oldermanen
thaga thy fama affhaus hender
ok faa thet eno androm i embetz
fom thy rede göz ek thage fin a'
bedes lön tha thy redha giort a'
Az thy vtj nagat forfkrit thy
vantzafa fkrift for a'n ha thet
til ficke dmanen iiij huj
Vm nagen fr'amkomber medh

thz som forbrent ær i pressan oc
fruz swa mz saubeet bote i pom
pamyt ena halfna mirk penigha
oc giffue hano som atte alt sit
swa gat sa han ham sicke i myss
ta penigh
Item thz ock flezcomu sin
no bote i embetz ena marck via
nade rede penige

Item komber
nager vtan embetz som lvij
slangamaal hafui til nagan vij
embetz fore gieldh Atha sthall
eldermanne ham binde vid ena
mirk vax hano betale mma vij ær
gd atte sul pant sættia Ock ha

om gefl

21

thz ecke ok koulber anna tijdh
klagamaal om thz sama thaa
leggie stiar ena marck var ok
cyndee ha[m] wijdh sine iij mirk
var at sornoghie ha[m] mz pant
elk pen som for sagt war Vindh
ha[m] thz tidie sin ok gor ey bote
i ambetz vtan nade ethz p[d] war
Statsins brethe offarsmuer

Hvilken broder som Cyvijj
vithanleger androm simonu broder
i embetz sit huss hanem o aath
stordan thz vij koor Ydte jambe
thz ethz haffth p[d] var vtan nadhe
for thy att thz ær onth bröderskap
ett fördeffna ettz forhata hauez

am gamlli men och qwinnd som lyge embede

thn han skal ad nz sin edh a dra
na vegtina

lyx Fanidelig hassuer sagitten, bez
gamestara assuer ena vatt med
alt radtelig kth alle fatige gamble
bozgara men ok qwinnd som ecke
maste hassne vppeholle embetet
i skreddara Compam elle nz tom
veth gore ock hassne ass aller
nz flezom i staden vt giortz
Wlage vtan alle genseghy ock
vtan skeul arbeyd ok skera
Warenbozst skledhe ass nya
ok wadstmal ok putz Armatt
vtleust skede ass nya gora
vtan vel mage alt gamast
the

22

wtlenst wmdvándha som til
forzen ſtozit áz oſt eſi annig
haz vſumau vndantalghne
thieu ſom apen gathabodh vp
pe haſſna Vaygſſia ſtoolſt álli
annor ámbete bruchа oſt forz
hender haſſna Taeſtes theſius
ámbete Vaze i thenig unynne
mz ſtemmenezas ſamtyſtio oſt
the gambla borgaza oſt borgez
ſtier ſom i eth forz thyru gtarth
haſſna mz ſtaden Vazde nyt
thandha ſanna forſtiſſna uade
the andza forſtiſſnd ulv gárha
i ſtaden oſt tilſtomanda wanda
Vaze i ſtemmeneres oſt Compa

nes tuyne on tyr haz eyt embe
ter bruchа vele ꝛc

lx Gyre thz zacke at nager brod
ster aurtrud amare sins embetz bro
ders gernycht oldermannenom of
hans bysithaz oaathsworda Peter
embetz eth halfft pund wax

lxi tem Maz nagan brodher samtych
ter ayt of sin steyrdh skorit fore
thom aff radit of compamyt
tha skal oldermanne budh senda
epter Bacdz stiffnare at han skra
vpsesa skal thz skal vnge brodh
stiffnarenō fore giffua ena halffua
mūk struxe i handen nuz sik fore
sina modha

23

67

Item om olderm̃anen bryter sik
mycte nasfrom sin embets bro
der Hya vare hand hans zaak
som skriuan wtnisser om ther
thy vitne til a̅r Breyter nasfer
olderm̃anenom moth ur hand
haat elr̃ thwer vrdh hand vare
alt i thwebote hassne the baden
skyll bote then mein som mea
brut hade

Hmia forsessne skraa
hassna borgamestara
har Vekt smalem̃gte ha̅r eir
kemp hr Philpg kemp hr and̅s

swenson mz alt radit stadgat
ok fornyat stoddazom ok oss
verskazoby til nytto gagn
bestand ok rettelse forbynde
des alla thom nw ar i sama
kompany ok gal epter til
komanda warda i sama
kopstath nagat ass thz
sthraa bock thagha eth mynsta
artikell ell nagat ydmiza til
sattha a hon nw giord ok
stadfesten ar offuer vara besegl
lingst widh lysaz thz af
fyretsin mynke thz tha i saa
swbere ok gpann ar dhyl
nagat justificias en thom nagt

24

Jan hedyssuce thz stal fozseth
hymce of appebaze fore sit-
tende padit / of sidan sysse
was beswozne padz ssuare
epc̄ bozgamesta of padz be
salan hulken bocz som galet
of bogegeldy waz wpa ſ Dalra
Margareta affton Anno dn̄i
t Gbo scudesse nhundrade wpa
thz forsta daz

Nūme scubebat helmitus nu
men habebat

Them sthal hyuz godh may vite
Ath daz epter gudz bodh thussude

ſemlywndzad ottha wppa dagſen
epthez bi-ſittte vozto nagſte aſſ
vadit ſende aſſ vidſtuen offuez
ſidden ainbetz ſtemyna epthz thez
thwedzäght ek ſi aniattuchez the
tha a ferde vare tha ſauttyghte
vij bozgamesta ek meue i adit ꝛc
Thesſe effſtriffue artikla ek pmichta
them til rettiſſe pzimo
Wilkey i embetz thalz pa ſeeth ek
bath ſaaeh ek vreyez thz pa wya
ele wi reppez naka den deell ſom
fozlicht ä i embetz mz the godame
aſſ i adit ſo thz offnaht haffue ek
thz til cyffilkoen ainda fozlicht thy
thz i mate ſtóz aſſ ſama embete bóte
the pmid vare vtan nadhe ſom fozſſt

75

staar / fyra ofr xxxv de capittell / ofr
settie thr strax bozgan fore / Dett thr
wg haffue forbuttit a'mbetz / am thr
are fora vrtne til sam hamom thet seme
offuez tigte / stay ham nylwtande vardhe
bzodezne ath the vylia haffue hamom
/ embetz wz thom / tha schal han fore
thom ath for thr / mygtan kosth wz
the thr pmidg vare vtan alla nade
Statz stius yetth the dt pma offorsu at
Konikey bzodez sam kastar and
sino bzodez sin hwst fore stuchtelista
ette mysfir uez fore nagra zadz / sam
langeta affudtallade are of forcalte
Bote vtan nade sam skiran vtuis
of smecholles j fenypthiende / tayl
ocf / dztirkel / of gora wyan kosth ette

Tyme emsettit sam forvoyt a2 / of
settie fyrst bozstam fore vayrit lyan
betta sthall

Quilken brodez gaez aff stempna
foz dis oldezmanen luffinez stempa
loff hem giffinit of pugta dzude
meza stam bera foze oldezmane
nom of brodzom ethn this foz vta
oldezmasnis loff bote eth halfft
pund vax

Item thin sam ohindly stempna ofz
ett trisez / annez taal stam tilfalla
dez vordez til virtue thin this foz
bote sam mitz wax vta made

Item enbetz brodez steyde ellez
vint ferfa synen embetz brodez tiem
ta folk dzengly ett pigta foz dis

Hay ſiger hoſſonday til mz Awen
Brodzon at hans tienſta hion bynd
ham til tienſt ſorſwnez ſich nagta
Brodez thz vthmā at hā ham ey
ſaa tilſigez bete ſtaden ey ona vta
nade ok embeteno enathz oall
ok n mz var thy aff teſko wæder
vſamio grand ok brodza mellan

mundū aydeyu

Vor thesſe gade mey aff zaa
dutz i ſancti olaſſe gilleſtæ
Vtoſſnez ſezedez ſtenpnad
Rigdo burgeſon ok laſſe lan
Och tha wort menigā aubet
ſez-add ok offiſtazan offid
zeno at ingen ſezedan ſtulle

gessina sine drengia alz sive
hælan mondag alz halffna
vid it prid vax ho tz ydr

tem testigt offsizár ar
siena or drengia skole
ugen stadz i wpstadz mark
nadessara at arbeta vnto
alz sommor ho tegn tgz
tilstadz hotge it prid wax
or sinnen alz drengen itg
halff prid wax wppa tz atg
tgz goda men i apstadz na
laze sigt sidssine hælla tiem
svena stadsins zdrg offor
ssumit i tgessa artida

27

75

1545

Ytt so ianuarij worde
wy menige tom beret øwer
dus adt hoo som swer
hetelygta om ydh bote
i pza men ten som swer
medh alwer bote i pzk
men ten som swer medh
wapde ork herom bote
i pzk vtan nade

28

1 5 7 5 den 18 Februarius

ist das gantz ampt der Geyer gelesen und Gabry
en die geschwarten wen einer under worden wirt
so sols im niemant wissen aue das ampt wehren
und wirthen wird aber der einer wieder dson
sel sollen 2 schonen vf aue alle gnade

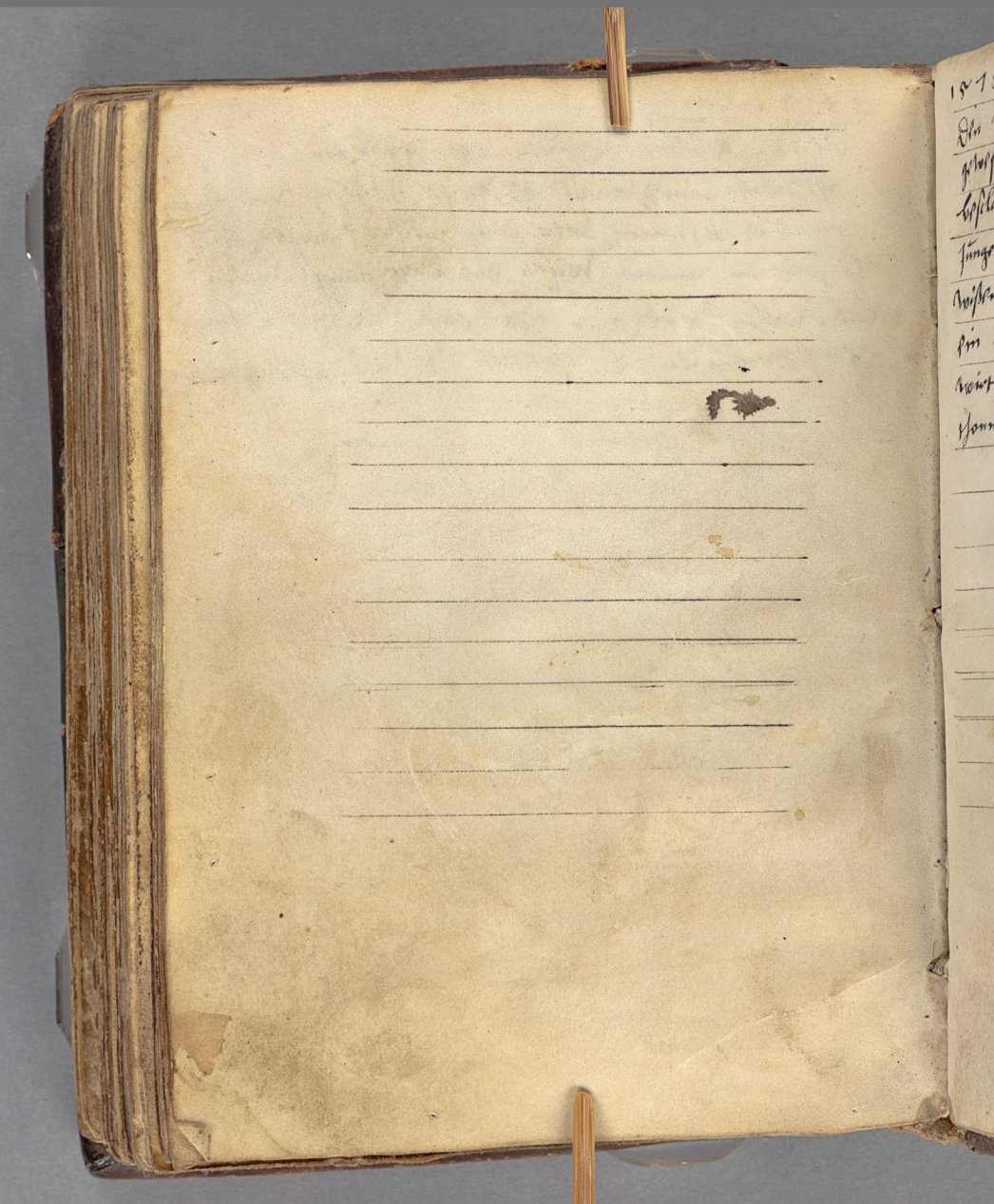

1515 Z

Den 3 julij ist das amt pntrelchen
gelessen vnd haben sich ein ander
beschlossen das keiner keinen Lee
jungen setzen sol ane das obrigkeit
wissen vnd willen wurt sich aber
ein für dritten für nemen vnd
wurt jungen setzen die sol ein
jeder hie geben omne alle gnade

79

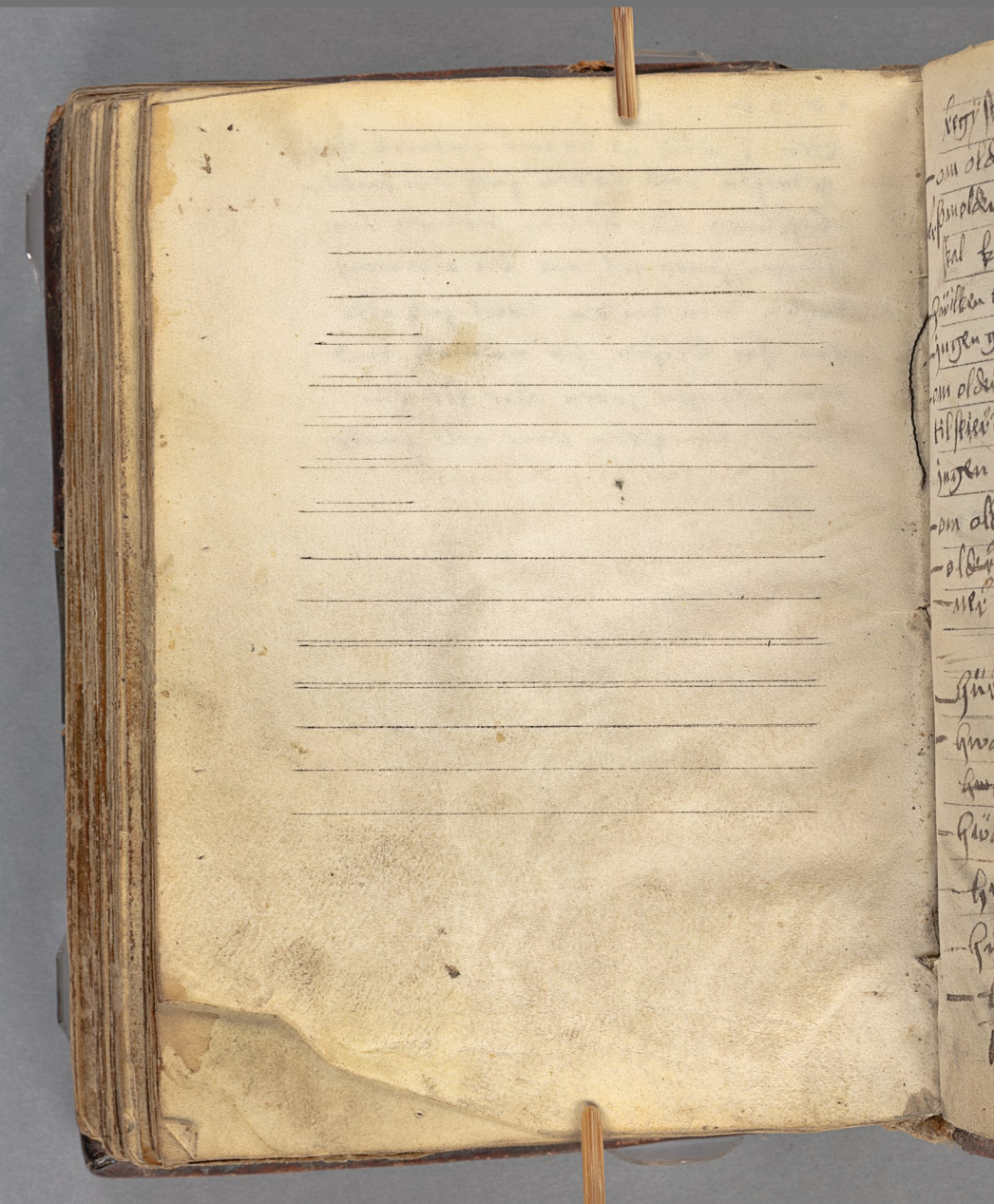

30

Legi sker ower tenne börk a mo 64
— om older man as uelia ia) 6a peit
uer pm older man ork bÿ sitiare
skal be sseb 9a
— Swilken til skiare skal uara 7b
— jungen gifuer older man nen and oer 17a
— om older manss ork bÿ sÿtiers ork
til skiers bröt nen te at fara ork
jngen i sin stad seter 14b
— om older manner talar nogrom enot 23
— older man skal gora ieten skyl 9b
— mer nogor uil sin egen man
uarda 16
— Swe han skal eska enbtet 2a
— Swad han ska uara tÿll forne 3a
~~Swad ower skeier skal hafua 7a~~
— Swad ower skeier skal hafua 4a
— Swad han skal skera 7b
— Swa mikit maat nie bröder hafua
— Swa iest iungre bröder skal 25a
skera ork Swad han at legge
skal 25b

— nev ork hwad nije bröder skal skera
— om te 6 mt ÿ bÿsen skal 4a 4b
— om nije bröders ertebref ork
tienste bref 1b
— nev nije bröder begimen skera ork
so nev skuris ek 6a
— om ten som af land kom bev ork
laysta tima emb 8a
— om tenh bowgan som irke gion-
ÿ retten tÿth som sachter 7b
— hwilken bröder irke ra tev nev un-
ge bröder begÿnnev skera 5b
— hwilkel som vt kepter nogod som
han forbol inne med sich nev un
ge bröder ek vt laysten for dorven 3b
— om ten som bev nogon skadelige
wolde ÿ cumpenied 16a
— ten irke for skafnicken sin daÿ
gä nev han kom bev ÿ compenied 12a
— ten som plasgion ÿ compeni 16a
— ten som vtkepter for sÿrkt sark 12b
1 ork 24b

31

83

ten som vt forer tet som iune sarkt Ec 13a
ten irke kamer tyl steuman 9 6b
ork so 4o 15a
ten som gifuer an dem vmang 12a:6
ten som skor kin gerst 15 b
am ten som irk gifuer hirdh 11a
ten som ol skipder 11b
ten som dirker mer en han formoo
ten som gor bort for en 11b:12a
alder manen gefuer hem hof 25 b
ten som syter seden hem hof gif 3 17b
ten meste ägma sit sete 11b
ten som gifuer aman hüsthmanp
ten som for kastar am dem 18a
hanb hüsth 25a
ten irke vpstor atgsken ka 15a
ten som skattar aman sarberezzb
ten som falder ägmanb taalzsb
am tet som for skorjh Ec 19 b
am tet som for bicait Ec 20b
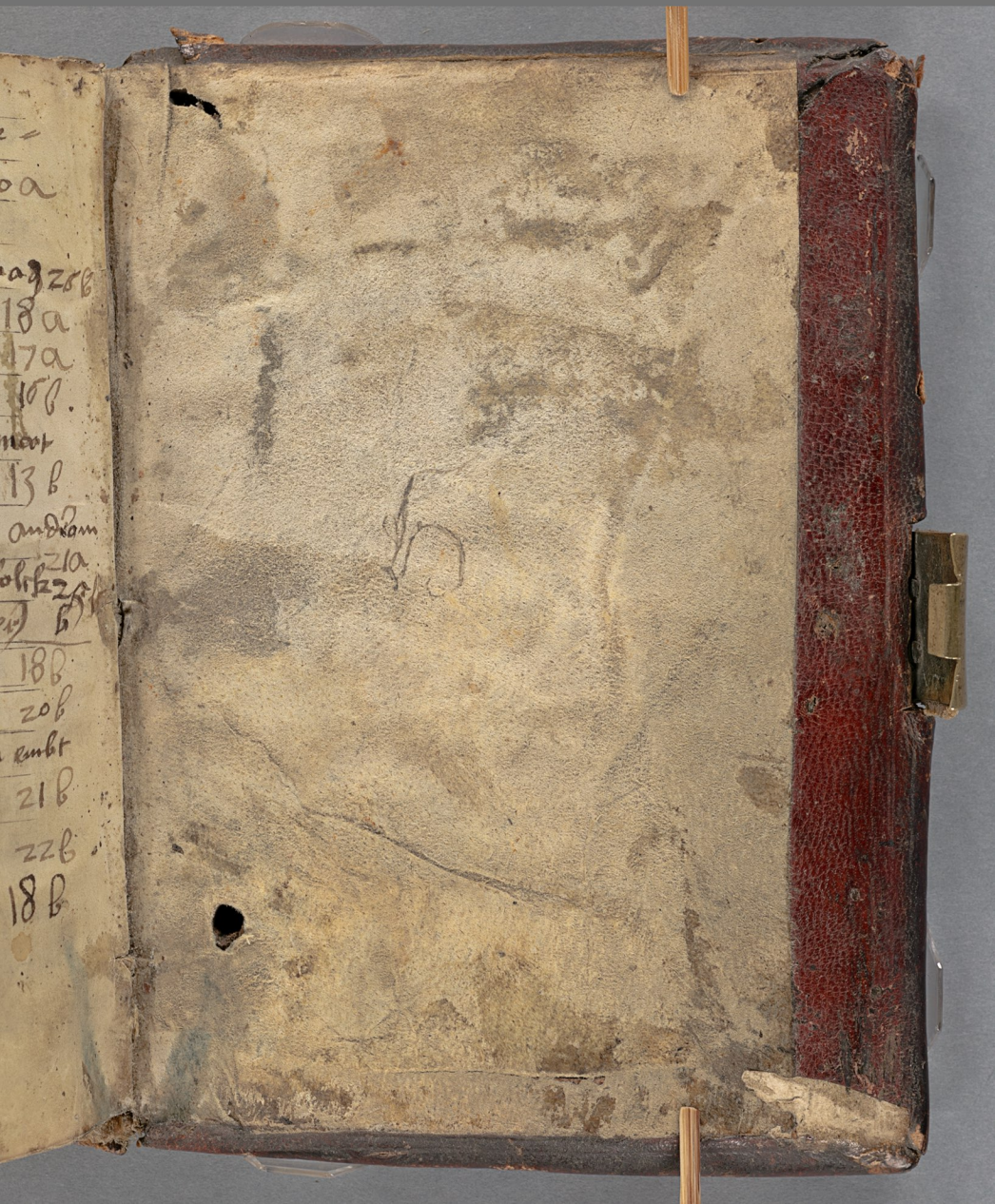
om nogot tegel mer arbete
en han kan gøra 20 a
om dieugens man dagh
om alver skeret ÿ mätzmag 26 b
ten som dobsar 18 a
om gerd man 17 a
ten som gesterbinder 16 b
om ten som bränar embt mart
embt 3 mynne 13 b
ten som tegel hüs vndan andram
ten som vndan tegel ramet folk 21 a
om ten diengh som hafwer b
tient vtan embt 18 b
om gelt 20 b
om ten som nogo brända embt
gel stadar 21 b
om skeon vpleta 22 b
om leir dienge 18 b